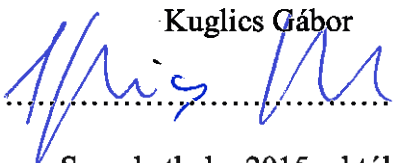


1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a  
„Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem”  
megyei értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

Kuglies Gábor

  
..... (aláírás)

Szombathely, 2015. október 5.  
(P. H.)

## I.

### A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Kuglics Gábor
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:  
Név: Kuglics Gábor  
Levelezési cím: 9776 Püspökmolnári, Kossuth L. u. 86.  
Telefonszám: 30/5200-593  
E-mail cím: [gabor.kuglics@gmail.com](mailto:gabor.kuglics@gmail.com)

## II.

### A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása  
 agrár- és élelmiszergazdaság     egészség és életmód     épített környezet  
 ipari és műszaki megoldások     kulturális örökség     sport  
 természeti környezet     turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Szombathely/Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület/Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem Tanácsa
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik  
 települési     tájegységi     X megyei     külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása  
Az 1960-as évek közepén fogalmazódott meg a Vas Megyei TIT-en belül az a gondolat, hogy Szombathelyen nyári egyetemi kurzus jöjjön létre. Az elképzelés 1968-ra vált valósággá, amikor a Nyári Egyetem Tanácsa engedélyezte a TIT Vas Megyei Szervezetének a Savaria Nyári Egyetem megszervezését. A nyári egyetem megalapítását az indokolta, hogy ekkoriban fellendült Szombathely kulturális élete, ezáltal szükségessé vált a római alapokra épült város hazai és külföldi látogatókkal való megismertetése.  
A Savaria Nyári Egyetem Tanácsa – Gonda György elnökletével – 1968. március 5-én tartotta alakuló ülését. Az első szemeszter augusztus 12-én kezdődött 65 fős létszámmal (ebből 30-an külföldiek voltak: osztrák, német, jugoszláv vendégek), köztük mintegy 8-10 ösztöndíjas volt (az ő részvételüket a helyi vállalatok és intézmények finanszírozták). A kéthetes kurzuson művészeti és történeti témák kerültek szóba, ill. jelentős hangsúlyt kapott a város kulturális és egészségügyi intézményeinek (sportház, múzeum, romkert, arborétum, vérellátó) felkeresése és az ott folyó munka megismerése is. A nyári egyetem programja a tágabb környezet (Ják, Kőszeg, Sopron, Zsennye, Balaton) megismerésére, isemi előadásokon és kiállításokon való részvétellel is lehetőséget biztosított. A kurzus a Savaria Történelmi Karnevál megtekintésével zárult.  
1969-ben is történelmi és művészettörténeti előadásokat hallhattak a résztvevők (köztük lengyel, csehszlovák, jugoszláv, német, svéd, holland és amerikai vendégek is), 1970-ben pedig a régi városok továbbélésének lehetőségeit beszélték meg a hallgatók és az előadók. 1972-ben 2 szekció működött: az „A” a hagyományos tematikát követte, a „B”-ben pedig mintegy 130 amerikai pedagógus és közművelődési szakember ismerkedett a kelet-közép-

európai oktatási és művelődési rendszerrel. 1972-ben a Mari Köztársaságból is érkeztek résztvevők. Ebben az évben a tematika – kísérleti jelleggel – kiegészült urbanisztikai témákkal.

1973-ban is 2 szekcióra került sor. Ettől az évtől kezdve az előadások szövegét konferenciakötetben is kiadták, ennek költségét a Vas Megyei TIT és a Magyar Urbanisztikai Társaság fedezte. Mivel a Magyar Urbanisztikai Társaság védnökségével létrehozott új („B”) szekció megfelelő érdeklődést váltott ki, 1974-től kizárólag urbanisztikai vonatkozású nyári egyetemi tanfolyamokat szerveztek.

1975-ben a kurzus időtartama 10 napra rövidült, a külföldiek között pedig megjelentek az olaszok és a bolgárok. 1976-ban a résztvevők száma 120 volt, akik 14 országból érkeztek. 1977-ben újdonság volt a Magyar Városok Fóruma nevű tagozat létrejötte, ahol a hazai városvezetők beszélhették meg a minisztériumok képviselőivel a gondjaikat, tennivalóikat (1983-ig működött). 1978-ban a város környékének témájára koncentrált a nyári egyetem programja, ekkor 239 résztvevő volt itt!

A későbbi években a nyári egyetem témái között megtalálható volt – a teljesség igénye nélkül - pl. város és a gyermekek kapcsolata, a lakótelepek jövője, az építész szerepe és felelőssége a települési környezet kialakításában, a városok revitalizációja, a települési mikrokörnyezetek kulturáltsága, az agglomerációk problematikája, a falusi települések fejlődésének lehetőségei, a kereskedelem és a város, stb.

A rendszerváltás a nyári egyetem vezetésében, működtetésében is változást hozott. A szocializmus építésével kapcsolatos előadás beillesztésének elvárása megszűnt, létrejött viszont a Főépítészek Fóruma, mely azóta is a nyári egyetem szerves részét képezi. 1989-ben és 1990-ben Velem, 1991-ben Vép volt a nyári egyetem helyszíne, ide – első alkalommal – néhány határon túli magyar építész is érkezett, és ekkortól vált rendszeressé az egyetemi és főiskolai hallgatók jelenléte is. A szervezőmunkába bekapcsolódott a Budapesti Műszaki Egyetem Urbanisztikai Intézete és a Magyar Urbanisztikai Társaság, (később pedig az urbanisztikáért felelős minisztérium is), a támogatók között pedig Szombathely és Vas Megye Önkormányzata, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium és néhány más szervezet említhető, miközben a helyi vállalatok eltűntek (akik korábban akár 5-10 ösztöndíjat is finanszíroztak). A '90 utáni szemeszterek témái is a bekövetkezett változásokra reflektáltak: a területrendezés szerepének átalakulása, településközi együttműködés, a hagyomány jövője, tervezés és politika, a határmenti területfejlesztés, a helyi identitás megőrzésének lehetőségei a globalizáció árnyékában, vidékfejlesztés – településfejlesztés, az átmenet építészete, stb.

2011-ben a nyári egyetem új elemmel bővült: létrejött a tervező tábor, melynek során a résztvevő egyetemi és főiskolai hallgatók valós terület- és településfejlesztési problémákra keresnek megoldásokat (készítenek terveket, melyekből a tapasztalat szerint az érintett önkormányzatok sokat megvalósítottak).

A 2015. évi – immáron a 48. – Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem és Tervező Tábor témája (összhangban a 2016-os Szent Márton évvel): az egyházak és a város kapcsolata.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: az egyetlen olyan nyári egyetem, amely a létrejötte (1968) óta megszakítás nélkül működik. Ugyancsak ez az egyetlen olyan nyári egyetem, amelyet civil szervezet tart fenn. Az urbanisztikai szakemberek, mérnökök, az építész szakma kiemelt találkozási fóruma, amelyen nemcsak anyaországi, de határon túli magyarok és más európai országok szakemberei is részt vesznek.

A Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetemet – egyediségéből, továbbá az országhatárokon túlra történő szellemi kisugárzása miatt – megfontolásra javaslom a Magyar Értéktárba történő felterjesztésre is.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Heckenast János: A Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem negyven éve. Szombathely, 2007.: a kötet végén 12 oldalas válogatott irodalomjegyzék található

<http://sune.hu>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: <http://sune.hu>

### **III.**

#### **MELLÉKLETEK**

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat  
A csatolt fotók a Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület tulajdonát képezik. Hozzájáruló nyilatkozat mellékelve.

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja



A nyári egyetem emblémája a rendszerváltás előtt és után  
The emblem of the Summer School before and after Hungary's transition to democracy



A nyári egyetem diplomája jó emlékek és tapasztalatok őrzésére jogosít  
The diploma awarded at the Summer School helps participants cherish their memories and recall their experience



1970-ben dr. Szentlélek Tihamér a járdányi Paulovics Romkertben Savariáról beszél a „Savariásoknak”  
 In 1970 Dr. SZENTLÉLEKY Tihamér delivered his lecture on Savaria to the Savaria participants in the  
 Ruin Garden Járdányi Paulovics



A 25. Savaria Nyári Egyetem nyitó rendezvényének előki asztala.  
 A mikrofonnál dr. Gonda György ny. államtitkár köszöntő szavait mondja kitüntetésé alkalmából.  
 Középen dr. Szentágothay János, a TIT országos elnöke, a kitüntetés átadója  
 The table of the panel of the 25<sup>th</sup> Savaria Summer School. Dr. GONDA György former state secretary  
 is holding the floor thanking for the prize he was awarded. In the middle Dr. SZENTÁGOTHAY János,  
 the national head of the TIT handing the prize over



Fogadás 1978-ban, a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem vendégeinek köszöntése a Claudius Szálló tetőteraszán  
Welcome reception in 1978 for the participants of the Savaria Summer School for Urban Studies  
on the flat roof of Hotel Claudius



Heckenast János építész a Savaria Nyári Egyetem Tanácsának elnökhelyettese az őrségi Pityerszer helyben  
megőrzött népi műemlékházai között kalauzolja az 1978-as kurzus vendégeit  
Architect HECKENAST János, the deputy chair of the Board of the Savaria Summer School is showing around the par-  
ticipants of the course in 1978 among the protected folk houses preserved locally in Pityerszer, in the Őrség area



Prof. dr. Meggyesi Tamás az 1998-as kurzus vendégeit köszönti, köztük dr. Szaló Pétert, a nyári egyetem leghűségesebb „előjáróját”  
 Prof. Dr. MEGGYESI Tamás is greeting the participants of the course in 1998 including Dr. SZALÓ Péter, the most persistent 'principal' of the Summer School!



A 2007-es szemeszter zárónapján együtt ültek az előadói asztal mögött az urbanisztikai tanuló főiskolások és tanáraik.  
 On the last day of the semester in 2007 the college students of urbanistics are sitting together with their teachers





